

KB

Koninklijke Bibliotheek

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Na de Wikipedian-in-Residence

-

Samenwerking tussen Koninklijke Bibliotheek, Nationaal Archief en Wikimedia in 2015

Versie 18 december 2014

Contactpersonen

- Koninklijke Bibliotheek - Olaf Janssen, Wikimedia-coördinator - olaf.janssen@kb.nl
- Nationaal Archief - Tim de Haan, Wikimedia-coördinator - tim.de.haan@nationaalarchief.nl
- Wikimedia Nederland – Sebastiaan ter Burg, projectleider culturele samenwerkingen - terburg@wikimedia.nl

Koninklijke Bibliotheek, Nationaal Archief, Wikimedia Nederland, December 2014 -
[CC-BY-SA 3.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/)

De eerste [Wikipedian-in-Residence](#) (WiR) van Nederland, Hay Kranen, is op 7 oktober 2013 bij het Nationaal Archief en de Koninklijke Bibliotheek begonnen. Begin oktober 2014 liep zijn inhuur af, waarmee het WiR-project na bijna een jaar ten einde kwam.

- In deel 1 van dit document **evalueren** we (het effect van) het **WiR-project** vanuit het perspectief van KB, NA, de WiR en WMNL. We bespreken wat er bereikt is en of dit aan de projectverwachtingen heeft voldaan. Vanuit de evaluatie doen we een aantal **aanbevelingen** over toekomstige samenwerkingen van KB en NA met Wikimedia.
- Eind april 2014 is op MT-niveau (van KB, NA, WMNL) een intentieverklaring afgegeven om 'post-WiR' de samenwerking KB-NA-Wikimedia voort te zetten en te verduurzamen. Uitgaande van deze intentie en de bevindingen & aanbevelingen uit deel 1, bekijken we in deel 2 welke **belangen en prioriteiten** betrokken partijen bij een **toekomstige samenwerking** hebben.
- In deel 3 bespreken we hoe we die belangen en prioriteiten gaan vervullen d.m.v. gezamenlijke **projecten en activiteiten** in 2015.

Samenvatting

Het [Wikipedian-in-Residence-project](#) van de KB en het NA (okt. '13 t/m okt. '14) is onlangs geëvalueerd en heeft grotendeels aan de verwachtingen voldaan (zie Deel 1). Het heeft de kennis, vaardigheden en bewustwording over 'Wiki en erfgoed' binnen en buiten de instellingsmuren vergroot. Ook is de content van KB en NA wereldwijd breder zichtbaar en herbruikbaar gemaakt. Er is een significante investering gedaan in het kennisniveau van medewerkers; in het bijzonder is er - met het oog op de toekomst - veel geïnvesteerd in het opbouwen van kennis over en relaties met de Vereniging Wikimedia Nederland (WMNL) en Wikimedia-projecten door de twee interne projectcoördinatoren van de KB en het NA. Daardoor is de zichtbaarheid en herkenbaarheid van beide instellingen als serieuze samenwerkingspartners van de Wikimedia-community sterk toegenomen; door actief onderdeel te zijn van deze gemeenschap is er veel goodwill gekweekt.

Daarom was een aanbeveling uit het WiR-project om na afloop zowel bij de KB als het NA een interne wiki-ambassadeur/coördinator aan te stellen die de gedane investeringen kan borgen. Net als de WiR treedt deze persoon op als liaison tussen de instelling en de projecten van Wikimedia (met bijbehorende communities) en kan de overige aanbevelingen uit het WiR-project (zie 1.7) en prioriteiten voor de toekomst (zie Deel 2) in acties omzetten.

Bovendien werd eind april 2014 op MT-niveau van KB, NA, WMNL een intentieverklaring afgegeven om 'post-WiR' de samenwerking KB-NA-Wikimedia voort te zetten en te verduurzamen. Door de intern opgebouwde competenties, expertise en netwerken ligt er nu een ideale basis om deze intentie in concrete activiteiten voor 2015 (Deel 3) om te zetten.

Activiteiten en inzet van de KB

De KB zal t/m eind 2015 de volgende initiatieven ontplooiën

- 1) Het voorzetten van de in 2013/14 opgestarte activiteiten die nodig zijn om efficiënt met WMNL, de Wiki-projecten en bijbehorende communities te kunnen blijven samenwerken om zo de in het WiR-project gedane investeringen te borgen (zie 3.1.1)
- 2) Een onderzoek i.s.m. SIOB en WMNL hoe openbare bibliotheken en Wikimedia kunnen samenwerken (zie 3.1.2)
- 3) Minimaal 8 donaties van rechtevrije sets afbeeldingen uit KB-collecties aan Wikimedia Commons, inclusief publiciteit, documentatie en impactmetingen (zie 3.1.3)
- 4) On-the-fly organisatie van inhoudelijke samenwerkingsprojecten met het NA, blijvende samenwerking op strategisch vlak (zie 3.1.4)

- 5) Een pilotproject om alle verzetskrantentitels uit de Tweede Wereldoorlog uit Delpher via Wikipedia van extra context te voorzien i.s.m. NIOD en andere partners (zie 3.1.5)
- 6) Het ondersteunen van geselecteerde partners van Het Geheugen van Nederland bij het uploaden van hun collecties in het GvN naar Wikimedia Commons (zie 3.1.6)
- 7) Selecteren en uploaden van rechtenvrije gemetadateerde kranten- en EDBO-titelpagina's naar Wikimedia Commons (functie als discovery-tool) (zie 3.1.7)
- 8) Ondersteunen van wiki-vrijwilligers die KB-catalogusdata aan Wikidata willen toevoegen (zie 3.1.8)

Samenwerking KB en NA

De praktijkervaring van het WiR-project liet zien dat de meeste *inhoudelijke* meerwaarde voor de KB en het NA gehaald kom worden uit de samenwerking van beide instellingen apart met Wikipedia, meer dan die tussen beide instellingen onderling (in termen van de verbinding van medewerkers, collecties en diensten). Echter, de *strategische* gezamenlijke uitstraling en communicatie van het project heeft wel veel meerwaarde geboden. Daarom wordt in 2015 vooral samengewerkt op strategisch niveau en wordt niet geforceerd gezocht naar inhoudelijke samenwerkingsmogelijkheden (binnen de wiki-scope) tussen KB en NA. Uiteraard houden we wél de ogen open voor mogelijke kansen/projecten en voeren die dan on-the-fly uit.

Deel 1 – Evaluatie en aanbevelingen WiR-project

In dit deel evalueren we (het effect van) het WiR-project vanuit het perspectief van KB, NA, de WiR en WMNL. We bespreken wat er bereikt is en in hoeverre dit aan de projectverwachtingen voldaan heeft. Op basis van deze evaluatie doen we een aantal aanbevelingen over toekomstige samenwerkingen tussen KB, NA, WMNL en de Wiki-community

1.1 Bereikte resultaten WiR-project

De resultaten van het WiR-project kunnen we na één jaar als volgt samenvatten

- **Kennis en vaardigheden** KB-, NA- en OB-medewerkers vergroot door introductie- en vervolgcursussen Wikipedia. 129 collega's hebben meer dan 500 verbeteringen aan de Nederlands- en Engelstalige Wikipedia gedaan. Gemiddelde waardering cursus 7,9/10
- **Bewustwording** 'wat, waarom en hoe Wikipedia' bij externe partijen en het publiek vergroot d.m.v. presentaties, interviews, panels, workshops, artikelen en colleges. Media: print, professional, online en social.
- **Content KB en NA breder herbruikbaar** gemaakt door afbeeldingen, teksten en data onder vrije licenties beschikbaar te stellen (o.a. beelddonaties). Tevens door delen persistente links naar OCLC-catalogi en bulk-download NA-afbeeldingen eenvoudiger te maken
- **Wikipedia-artikelen verbeterd** door vrije content(donaties) KB en NA actief te promoten bij Wikipedia-schrijvers en te koppelen aan actualiteiten.
- **Drempels verlaagd voor Wiki-vrijwilligers** om met KB-NA samen te werken door Wiki-liaison binnen de instellingen te hebben
- **Goodwill en zichtbaarheid** binnen Wiki-gemeenschap vergroot door actief onderdeel te zijn van die gemeenschap, door nieuwjaarsborrel van Wikimedia Nederland bij KB-NA te organiseren en aan Wiki-evenementen deel te nemen.
- **Herkenbaarheid KB en NA** als contentleveranciers vergroot door KB- en NA-beeldmerken aan Wiki-pagina's toe te voegen (tevens keurmerkfunctie)
- **Relaties met andere erfgoedinstellingen versterkt** door periodiek overleg en gezamenlijk kaartenproject Nederlandse WiRs. De KB-NA-WiR vervult tevens educatieve rol binnen deze groep.

1.2 Bereikte resultaten vs. projectdoelstellingen

In het oorspronkelijk projectplan (versie 19-12-2012) werden onderstaande zes doelstellingen genoemd. We bekijken in hoeverre het gelukt is deze doelstellingen te halen.

1. *Hergebruik van onze digitale objecten bevorderen*

Dit is gelukt.

- Het aantal verwijzingen naar KB-NA-diensten in Wikipedia-pagina's is significant gestegen tijdens de WiR-periode, zo laten [metingen van deze KPI](#) zien. Steeds meer artikelen worden steeds beter doorspekt met urls naar KB/NA-bronnen. Of deze stijging een *oorzakelijk gevolg* is van de activiteiten in het WiR-project, valt niet hard te maken.
- Het aantal KB-NA-gerelateerde afbeeldingen op Commons is significant gestegen tijdens de WiR-periode, zo laten [metingen van deze KPI](#) zien. Dit komt enerzijds door gecoördineerde beelddonaties van KB-NA (= oorzakelijk gevolg van het WiR-project), anderzijds door spontane inspanningen van Wikipedianen. Ook worden steeds meer van deze afbeeldingen in steeds meer Wikipedia-artikelen opgenomen, zo laat [meting van deze KPI](#) zien.

- Interessant in deze is het accentverschil in Wikipediabereik van de beide instellingen: de kracht van de KB zit in de links naar de collecties; die van het NA in de illustratie van Wikipedia-lemma's met beeldmateriaal uit het ANEFO-fotoarchief en de topstukken Nederlandse geschiedenis.

2. Bekendheid van onze collecties & diensten vergroten

Het is lastig hier iets concreets over te zeggen; we kunnen immers niet hard meten hoeveel beter/breder onze collecties & diensten bekend zijn geworden bij Wikipedialezers en-schrijvers als *direct gevolg* van het WiR-project. Daarvoor is ook de term 'bekendheid' te breed interpreteerbaar. Zoals hierboven genoemd, is het hergebruik van onze collecties in termen van aantallen referenties en afbeeldingen onomstotelijk gegroeid tijdens het WiR-project. Waarschijnlijk zijn daardoor onze collecties & diensten bekender geworden onder Wikipedia-schrijvers, die lezen en bekijken immers de KB-NA-bronnen waar ze naar refereren of afbeeldingen uit overnemen.

3. Naamsbekendheid KB en NA vergroten

Dit is gelukt.

- KB-NA waren de eerste Nederlandse erfgoedinstellingen die een WiR in huis namen. Dit heeft voldoende [media-aandacht](#) (print, online, social, professional) gekregen.
- De WiR heeft bij [diverse externe partijen](#) het WiR-verhaal verteld, gunstig voor de profilering van KB-NA
- De WiR heeft sjablonen voor afbeeldingen op Wikimedia Commons gemaakt. Hierdoor wordt bij elke afbeelding manifest een KB- of NA-logo en de instellingsnaam getoond. Ook de vrijgave van de beeldmerken van KB en NA onder een CC-BY-SA licentie maakt bredere verspreiding van de merken mogelijk.

4. Versterken imago & goodwill binnen Wiki-gemeenschap

Dit is gelukt.

- Hay Kranen is een alom gerespecteerd lid van de Wiki-gemeenschap. Zijn aanstelling als eerste Nederlandse WiR heeft bijgedragen aan een positief imago van KB-NA.
- De organisatie van evenementen voor de GLAM-wiki-community (Achter de Schermen, Nieuwjaarsborrel) heeft veel [goodwill](#) opgeleverd.
- De deelname van KB-NA aan diverse evenementen van de (GLAM)wiki-community (schrijfdagen, conferenties, Wikimania, workshops etc.) heeft hier ook aan bijgedragen.

5. Vergroten betrokkenheid van Wiki-vrijwilligers bij KB & NA

Dit hangt uiteraard samen met punt 4. Aan 'betrokkenheid' zit een harde en zachte kant:

- Zachte betrokkenheid (mensen voelen zich in meer of mindere mate 'verbonden met', maar gaan niet tot actie over) is niet meetbaar. Gezien het verbeterde imago (punt 4) is dit soort betrokkenheid waarschijnlijk verbeterd.
- Harde betrokkenheid die zich vertaalt in "acties & handjes" is zeker niet afgenomen, zie de metingen van de KPI's bij punt 1. Maar of deze betrokkenheid daadwerkelijk een *gevolg* is van het WiR-project, valt niet hard te maken.
- Opmerking: de KB kan verbeteringen doorvoeren om samenwerking met Wiki-vrijwilligers te faciliteren, bv. een soepeler zalenbeleid voor de weekenden. Denk hierbij ook aan het aanstellen van een interne ambassadeur/coördinator als aanspreekpunt voor de wiki-community na afloop van het WiR-project (zie ook de aanbevelingen aan het eind van deel 1).

6. Samenwerking tussen KB & NA voortzetten (ondanks afblazen fusie)

Dit is ten dele gelukt. KB en NA worden zeer vaak samen genoemd in berichtgeving over het project, de KB en het NA werken hecht samen om hun papieren erfgoedcollecties voor een breed publiek te ontsluiten. Het is echter wel zo dat een aantal activiteiten binnen het WiR-project 'verzuild' worden uitgevoerd, in die zin dat er – anders dan op het niveau van het projectteam – geen echte brug wordt gebouwd tussen de medewerkers, collecties, diensten van de KB en het NA. De samenwerking van beide instellingen met Wikipedia leverde in de praktijk een stuk grotere meerwaarde op dan die tussen beide instellingen onderling. In de berichtgeving en externe communicatie bleek het tevens in de praktijk lastig te zijn om de verbondenheid aan te geven: vanwege de wellicht grotere bekendheid van de KB werd het WiR-project daarom waarschijnlijk onevenredig vaak daarmee geassocieerd in plaats van met het NA.

Beter dan verwacht:

- **Belangstelling voor introductie- en vervolgcursussen:** we hadden in het begin van het project gerekend op 1-3 workshops met 20-40 cursisten. In totaal hebben we [elf workshops gedraaid met 129 cursisten](#). De waardering liep ook gestaag op: de laatste workshop werd gemiddeld met een 8.6 beoordeeld.
- De **programeervaardigheden en inzicht in de Wiki-techniek** van de WiR kwamen vaak zeer handig van pas. Met name de down- en upload[tools](#) voor afbeeldingen die hij in korte tijd geschreven heeft, hebben veel tijdsinstaat opgeleverd. We hebben daardoor bv. niet hoeven wachten tot de GLAMwiki-toolset (=mass-uploadtool voor Commons) opgeleverd werd.
- Toen de WiR in oktober '13 begon was hij de eerste WiR van Nederland. In 2014 waren er ook WiRs actief bij [Beeld & Geluid](#), [Stichting Academisch Erfgoed](#), [Werkgroep Speciale Wetenschappelijke Bibliotheken](#) en het [Amsterdam Museum](#). Ze hebben actief **samenwerking met elkaar gezocht**, bv. door te assisteren bij elkaars introductiecursussen, deel te nemen aan het maandelijks overleg en het initiatief voor het gezamenlijke [Wikiproject Kaarten](#) te nemen.

Aandachtspunten

- Hoewel het aantal cursisten een stuk hoger is dan verwacht en er tijdens (en kort na) de cursussen veel bewerkingen op Wikipedia gedaan zijn, hebben de nieuwe kennis en vaardigheden zich nog niet vertaald in *structurele* bijdragen aan Wikipedia (zie ook de bevindingen bij 1.6). De '**editor retention**' is m.a.w. gering Dit kan te maken hebben met de relatieve gebruikersvriendelijkheid van de Wikipedia-interface of de (vermeende) sfeer binnen de Wikipedia-community. Maar het komt ook – zo viel te lezen in een enquête onder de cursisten - door het gebrek aan een expliciet fiat van managers aan hun medewerkers om Wikipedia te mogen bewerken onder werktijd, als integraal onderdeel van het takenpakket van die medewerkers. Ook blijkt uit [onderzoek](#) van de Wikimedia Foundation dat 'editor retention' een algemeen probleem is bij Wikipedia-cursussen. Het is duidelijk nog zoeken naar de juiste manier om de kennis over het bewerken over te dragen.
- We hadden gehoopt dat de WiR meer met **thema's** (Koningshuis, boten, oorlog, etc.) zou gaan werken, in de vorm van editathons (schrijfdagen) of anderszins. Het huidige **KB-zalenbeleid** is weliswaar restrictief (d.w.z. dat het lastig is op zaterdagen een vrij toegankelijke zaal te reserveren waar vrijwilligers kunnen overleggen, schrijven én de KB-collecties raadplegen), maar dit kan niet de enige reden zijn waarom er weinig met thema's is gewerkt.
- Hieraan gerelateerd: Het initiatief van de WiR voor een "**Wiki Loves Maps**" ging met veel enthousiasme van start, inclusief het idee om het te koppelen aan de Boekenweek in maart 2014. Ook het idee om het als gezamenlijk project van de Nederlandse WiRs te organiseren droeg bij aan de potentie van het project. Maar o.a. door rompslomp met het vrijgeven van afbeeldingen werd het project uitgesteld tot mei, waardoor de synergie met de Boekenweek gemist werd. Ook daarna is het project door het ontbreken van een concreet plan van aanpak en de diversiteit van de opdrachten van de WiRs niet echt meer van de grond gekomen.
- Door het project zijn Wikipedia en Commons zijn verrijkt met bronmateriaal van KB-NA. In het oorspronkelijke projectplan is ook ingezet op het **hergebruik** van Wikipedia-teksten en Commons-

afbeeldingen **in de eigen webdiensten** van KB-NA. Dit is tot nu toe vrijwel niet gebeurd. Uitzondering zijn de referenties onder aan Dossiers (voorbeeld [A. den Doolaard](#))

1.3 Meerwaarde WiR

De meerwaarden die de WiR bood t.o.v. de beschikbare competenties binnen KB-NA zijn:

1. *Onderwijs- en evangelisatievaardigheden over Wiki-universum en auteursrechten +*
2. *Bekendheid met de (mores & procedures binnen de) Wiki-community en status daarbinnen*
Er waren binnen KB-NA geen mensen beschikbaar met dergelijke grote kennis over Wikipedia, aanverwante projecten en de Wiki-community. Daarnaast had de WiR door jarenlange ervaring een betrouwbare status binnen deze community. Hoewel deze competenties intern wel op een zeker niveau aanwezig zijn en verder ontwikkeld zouden kunnen worden, zou het een hele tijd duren voordat deze op het niveau van de WiR zouden zitten.
3. *Technische vaardigheden: kennis van Wiki-techniek en programeervaardigheden*
Het inzicht van de WiR in de Wiki-techniek en programeervaardigheden kwamen vaak zeer handig van pas. Met name de down- en uploadtools voor afbeeldingen die hij in korte tijd geschreven heeft, hebben veel tijds winst opgeleverd. We hebben daardoor bv. niet hoeven wachten tot de GLAMwiki-toolset (mass-uploadtool voor Commons, gebouwd door o.a. Europeana) opgeleverd werd.
4. *Presentatie-, communicatie- en netwerkkwaliteiten 'van werkvloer tot directiekamer'*
De WiR kon op alle niveaus – zowel intern als extern - het project soepel communiceren en presenteren en was een natuurlijke netwerker. Hij sprak daarbij namens KB, NA en Wikimedia.
5. *Externe onafhankelijke blik op de KB en het NA*
De WiR had een frisse kijk op de gang van zaken binnen KB-NA en kon als een relatieve buitenstaander 'ongekleurde' feedback geven. Dit voor KB-NA-ers intrinsiek lastiger.

1.4 Evaluatie project door de WiR

De WiR zegt hierover: "Eerlijk gezegd denk ik niet dat het nodig is om nog een 'persoonlijke noot' toe te voegen, ik kan me eigenlijk prima vinden in de conclusies van deze evaluatie."

1.5 Evaluatie project door WMNL

- WMNL is zeer tevreden over de betrokkenheid bij het sollicitatieproces. Dit heeft ook het contact tijdens het project positief beïnvloed. Bij eventuele toekomstige projecten zou WMNL graag op dezelfde wijze betrokken willen zijn.
- WMNL is zeer tevreden over het feit er ruimte was voor kennisdeling met andere WiRs.
- De resultaten van het project werden internationaal goed opgepakt, waardoor er veel exposure voor het project is gegenereerd.
- Bereikbaarheid en benaderbaarheid: de WiR was zeer bereikbaar en bekend bij de community.
- WMNL is tevreden over de hoeveelheid bronmateriaal uit de KB- en NA-collecties dat beschikbaar is gekomen voor hergebruik.

1.6 Evaluatie project door cursusdeelnemers KB en NA

In september 2014 heeft de WiR een [enquête](#) rondgestuurd onder 87 KB-NA-medewerkers die aan de introductiecursussen hebben deelgenomen. Hij vroeg ze o.a. wat ze aan de cursus gehad hebben en wat

ze van zijn aanwezigheid & activiteiten het afgelopen jaar hebben gemerkt. De respons bedroeg 35% (n=30), de belangrijkste bevindingen van de respondenten zijn:

- 96% vindt het nuttig dat KB en NA samenwerken met Wikipedia en Wikimedia
- 83% snapt na de workshop veel beter hoe Wikipedia werkt, alhoewel slechts 18% na de workshop Wikipedia nog regelmatig bewerkt heeft.
- 46% heeft een positiever beeld van Wikipedia, terwijl 46% hier geen mening over had
- 29% heeft veel gemerkt van de aanwezigheid van de WiR, 25% heeft daarvan weinig tot niets gemerkt, 46% had hier geen mening over.

1.7 Aanbevelingen voor toekomstige samenwerking tussen KB, NA en Wikimedia

Bovenstaande evaluatie maakt duidelijk wat wel en wat juist niet heeft gewerkt tijdens het WiR-project. Dit geeft richting aan de invulling van de samenwerking tussen de KB, NA en Wikimedia in 2015. De leden van het projectteam (de WiR, de projectcoördinatoren bij KB-NA en WMNL) doen hiervoor de volgende aanbevelingen:

1. Blijf werken aan **bewustwording binnen en buiten de deur**. Blijf binnen de KB en het NA de meerwaarde van Wikipedia en vrije licenties voor brede verspreiding van erfgoedcontent benadrukken.
2. Daarom: **blijf periodiek basis- en vervolgcursussen aanbieden**. Medewerkers hebben eigen tempo om Wikipedia te verkennen en willen daarbij op verschillende momenten cursussen kunnen volgen. Faciliteer dit vanuit de organisatie. Biedt zowel theoretische als praktische cursus(delen) aan. Doe dit samen met WMNL en eventueel i.s.m. andere erfgoedpartijen (en dan evt. verspreid over het land).
3. Laat management een **expliciet fiat** geven aan medewerkers om **Wikipedia te bewerken tijdens werktijd** als integraal onderdeel van het takenpakket van bepaalde groepen medewerkers (bv. Collectiespecialisten x uur per maand). Stimuleer vanuit de organisatie vooral het enthousiasme van 'hardlopende' wiki-editors. Daarbij de volgende aandachtspunten:
 - Maak een duidelijke **gedragscode** voor medewerkers. Op de Engelstalige Wikipedia is die er al (bv. institutionele betrokkenheid altijd benoemen op gebruikerspagina ([voorbeeld](#)), geen 'eigen' artikelen bewerken, voorkomen discussie rond paid editing en belangenverstrengeling etc.). Deze zouden ook in Nederland kunnen gaan gelden. Het vertalen ervan zou al een eerste stap zijn.
 - Het fiat zou niet alleen **expliciet** maar ook **openbaar** opgesteld kunnen worden. Zo wordt draagvlak bij de community verkregen voordat medewerkers aan de slag gaan. Ook zou het gedeeld moeten worden om andere organisaties te inspireren. WMNL kan ondersteuning bij dit proces bieden
4. **Neem de homepage** van de Nederlandstalige Wikipedia met enige regelmaat **mee in het eigen werkproces**. Welke actuele artikelen, overleden personen, etalage-artikelen etc. kunnen zonder grote inspanning extra worden verrijkt met bronverwijzingen naar en illustraties uit onze collecties. De impact van deze artikelen is enorm in de dagelijkse raadpleging. Kortom: een kleine moeite met een groot effect.
5. Blijf als KB en NA **onderdeel van de Wiki-gemeenschap** en blijf facilitator voor hun projecten en activiteiten. Beleg deze rol expliciet in de organisatie.
6. Daarom: stel na afloop van het WiR-project **interne wiki-ambassadeurs/coördinatoren** aan. Deze personen houden relevante (project)pagina's op Wikipedia bij, onderhouden contact met de community, wisselen kennis uit met andere professionals die op Wikipedia actief zijn, verzinnen concrete projecten waarin de instellingen samenwerken met de community en onderhouden contacten met wiki-ambassadeurs in andere instellingen. WMNL houdt graag overzicht van de activiteiten en kan helpen bij het breed bekend maken binnen de community.
7. Daarom ook: **neem institutionele kleine drempels weg**. Voor KB: stel op zaterdag een 'zonder gedoe' te reserveren zaaltje beschikbaar voor groepjes Wikipedia-schrijvers die met de KB-collectie

aan de slag willen (editathons), of voor cursussen, lezingen ed. Het huidige zalenbeleid is op dit vlak te omslachtig. Als er andere drempels zijn, zoals bijvoorbeeld de kosten voor een KB-jaarabonnement of een treinkaartje, neem die weg waar mogelijk. WMNL heeft aangegeven reiskosten voor bezoekende Wikimedianen te willen vergoeden.

8. Koppel je Wiki-activiteiten waar mogelijk aan andere, externe projecten, evenementen en actualiteiten (2014: Boekenweek, bezoek Obama, Staten-Generaal 550, Olympische Spelen, WK-voetbal etc). Koppel ze ook aan je eigen interne activiteiten, zoals tentoonstellingen Daarom: **coördineer beelddonaties**, doe ze niet willekeurig. Plan ze zorgvuldig om marketingimpact te optimaliseren. Doe ze i.s.m. WMNL. Spreid ze over de tijd.
9. Op een breder plan: geef als KB en NA al in een vroeg stadium **input op de jaarplannen en – thema's van WMNL**. Zo kunnen de drie instellingen al vroegtijdig de activiteiten voor het volgende kalenderjaar op elkaar afstemmen.
10. Blijf nadenken over de manieren waarop Wiki-content en **-kennis** kan **terugvloeien** naar de KB en het NA.
11. Blijf alert op **dode en niet-persistente links naar KB-NA-sites** in Wikipedia-artikelen i.v.m. optimaliseren verwijzingsverkeer. Verbeter ze handmatig en m.b.v. robots
12. Blijf de impact van je activiteiten **meten** m.b.v. **gebruiksstatistieken en KPI's**. De uptake van nieuwe KB-NA-content in Wikipedia heeft tijd nodig, dus m.b.v. stats kun je mooi volgen hoe een beelddonatie zich in de tijd over Wikipedia verspreid.

Deel 2 – Belangen en prioriteiten toekomstige samenwerking

Om de in Deel 1 genoemde investeringen te borgen hebben het WiR-projectteam en WMNL er sterk voor gepleit de lopende GLAMwiki-samenwerking in 2015 te verduurzamen; gezien de manifeste meerwaarde van de bereikte resultaten zou het onverstandig zijn de samenwerking af te breken. Het WiR-project heeft de KB en het NA de eerste stapjes geleerd, het is nu aan de instellingen zelf om de zeer efficiënt gebleken beschikbaarstelling, verspreiding en hergebruik van onze bronnen (met bijbehorend kwaliteitskeurmerk) via het Wikipedia-kanaal verder uit te bouwen.

In april 2014 werd op MT-niveau deze aanbeveling kracht bijgezet. Mireille Kok (toenmalig sectorhoofd Marketing & Diensten, KB), Irene Gerrits (Directeur Collectie en Publiek, NA) en Sandra Rientjes (directeur WMNL) waren enthousiast over verdere samenwerking en hebben een intentieverklaring afgegeven om 'post-WiR' de samenwerking voort te zetten.

Uitgaande van deze intenties - en de bevindingen en aanbevelingen uit deel 1 – bespreken we in dit deel welke belangen en prioriteiten betrokken partijen bij verdere samenwerking in 2015 kunnen hebben.

2.1 Belangen en prioriteiten van betrokken partijen bij een toekomstige samenwerking

De KB geeft t/m eind 2015 prioriteit aan

- Vanaf 1 januari 2015 gaat de KB een grotere rol spelen binnen het netwerk van openbare bibliotheken. Dit biedt een uitgelezen kans om **de band tussen Wikimedia(projecten) en de openbare bibliotheeksector te versterken**. Hierdoor wordt een potentieel van 2,5 miljoen volwassen OB-leden aangeboord als nieuwe Wikipedia-bewerkers en erfgoedconsumenten. Meer hierover in sectie 3.1.1.
- **Aansluiting** tussen de cultureel-wetenschappelijke **jaartheta's** waarmee de **KB** werkt ¹ en **Wikimedia-thema's**/projecten waaromheen editathons, beelddonaties, wedstrijden en andere activiteiten door/bij de KB georganiseerd kunnen worden. Koppel ze waar mogelijk aan **externe thema's**, evenementen, projecten en actualiteiten, zie Aanbeveling 1.7.8.
- Het **samenwerken** met andere partijen (WMNL, SIOB/BNL, community, andere GLAMs) om **periodiek Wikipedia-cursussen** aan te bieden. Het *eigenstandig* aanbieden van *losstaande* cursussen aan de *eigen medewerkers* is binnen het WiR-project voldoende opgepakt, er is voor iedere KB-medewerker ruime gelegenheid geweest kennis te maken met (de wereld achter) Wikipedia.
Voor de toekomst zit er meer winst in het (mede) onder KB-vlag aanbieden van cursussen aan externen (KB-klanten, OB-leden, informatieprofessionals, cultureel geïnteresseerden, amateurhistorici etc.), in aansluiting op de bij het voorgaande punt bedoelde thema's en activiteiten. Daarbij wordt actief samenwerking gezocht met WMNL, Wiki-vrijwilligers en andere GLAMs met een vergelijkbare wens. Uiteraard staan die cursussen wel open voor KB-medewerkers die alsnog meer willen weten over Wikipedia. Zie Aanbeveling 1.7.2.
- Het **stimuleren van KB-klanten en OB-leden** om te gaan schrijven voor Wikipedia. Dit in aansluiting op de drie punten hierboven.
- **Meer objecten uit de KB-collectie** op Commons, m.n. via gecoördineerde mediadonaties Kandidaten zijn de o.a. atlanten Schoemaker, Van der Hagen. Zie Aanbeveling 1.7.8. Zie tevens sectie 3.1.3
- Stimuleren **hergebruik** van deze mediabestanden op Wikipedia en andere Wikimedia-projecten.

¹ Cultureel-wetenschappelijke jaartheta's KB :

- 2014: kaarten & reizen, vogels
- 2014-2015: WO I
- 2015: Eten & drinken, Mode, WO2 en Nederlandse illustratoren

- Inzet om KB-content en metadata onder **vrije licenties** beschikbaar te krijgen.
- **Meer links naar KB-diensten** op Wikipedia en Commons. Verbeter dode links, zie Aanbeveling 1.7.11.
- De **Wiki-gemeenschap bij de KB betrokken houden** door een facilitator/gastheer/liaison te blijven voor haar activiteiten. Werk aan het verkleinen van institutionele drempels, zie Aanbevelingen 1.7.5 en 1.7.7.
- We bieden **ondersteuning** aan vrijwilligers die de KB benaderen voor (meta)**data over schrijvers en publicaties**. Er is op Wikipedia, Wikidata en Wikisource een sterke behoefte aan dit soort informatie en de KB is voor veel Wikimedianen een voor de hand liggende potentiële leverancier. Zie sectie 3.1.8
- **Zichtbaar blijven binnen de Wiki-gemeenschap** door actief te blijven deelnemen aan GLAMwiki-activiteiten zoals schrijfdagen, conferenties, workshops etc. Blijf ook onderdeel van Overlegpagina's, Kroeg, nieuwsberichten, chat etc. op Wikipedia. zie Aanbevelingen 1.7.5 en 1.7.6.
- **Bewustwording** binnen en buiten de deur **bevorderen**. De KB blijft de meerwaarde van Wikipedia en vrije licenties voor brede verspreiding van erfgoedcontent benadrukken. Zie Aanbeveling 1.7.1.
- Gezien de geringe editor retention na de interne introductiecurssussen: stimuleer en faciliteer KB-medewerkers om **kleine, eenvoudige bijdragen aan Wikipedia** en Commons te maken die maar weinig tijd kosten, een gering terugdraairisico hebben en makkelijk in het eigen dagelijkse werkproces meegenomen kunnen worden. Zie Aanbevelingen 1.7.**Error! Reference source not found.** en 1.7.4. Het doen van grote bewerkingen of het schrijven van nieuwe artikelen is voor de meesten nog een stap te ver.
- We willen de impact van onze activiteiten kunnen rapporteren. We blijven daarom periodiek **gebruiksstatistieken en KPI's meten**. Zie Aanbeveling 1.7.12
- Het **hergebruik** van Wikipedia-teksten en Commons-afbeeldingen **in de eigen webdiensten** van KB-NA. Meer hierover in sectie 3.1.5 (Verzetskrantenproject)

Lagere prioriteit bij de KB krijgt het komende jaar

- De verkenning in hoeverre **collecties van het NA en de KB elkaar inhoudelijk kunnen aanvullen** op Wikipedia. Dit is een lastig punt gebleken tijdens het WiR-project, zie de evaluatie in deel 1. Zie verder secties 2.2 en 3.1.4.

Het NA geeft t/m eind 2015 prioriteit aan

- **Het aantal beelden op Wikipedia** vanuit het Nationaal Archief **laten groeien** door:
 - **Thematisch beelddonaties** te doen rondom de themaweekagenda van Wikipedia of
 - **De actualiteit** van de welkomspagina te **volgen**, welke onderwerpen zijn in het nieuws en kunnen aangevuld worden met beeldmateriaal
 - Actief NA materiaal van Wikimedia Commons gebruiken om Wikipedia te illustreren
- **Wikipedia mee te nemen in de media-strategie**. Wanneer er een nieuwswaardig gegeven is, biedt dit dan ook ruimte om op Wikipedia het lemma hierover verder aan te vullen (denk aan het vriendschapsverdrag met de VS of het verdrag met Zweden). Kijk of Wikipedia als kanaal structureler mee genomen kan worden in de lijnactiviteiten.
- **Zichtbaar en aanwezig te zijn binnen de community** en proberen fysiek met regelmaat aan te sluiten op evenementen vanuit de Wiki-community. Deze aanwezigheid biedt vaak een kapstok om met Wikipedia(nen) verder aan de slag te gaan met content van het Nationaal Archief

Lagere/geen prioriteit bij het NA krijgt

- De verkenning in hoeverre we **collecties van het NA en de KB elkaar inhoudelijk kunnen aanvullen** op Wikipedia. Dit is een lastig punt gebleken tijdens het WiR-project, zie de evaluatie in deel 1. Zie verder secties 2.2 en 3.1.4

- Actief **bijdragen aan Wikisource & Wikidata**: Wikipedia is met afstand het meest gebruikte, bekende, zichtbare en geliefde project uit de Wikimedia-portfolio. Het biedt voorlopig de meeste meerwaarde hier de aandacht op te vestigen en niet op het veel kleinere Wikisource en Wikidata.

WMNL geeft t/m eind 2015 prioriteit aan (bron o.a. [Jaarplan 2015](#))

- Bewerkers behouden
- Inhoud van Wikipedia en aanverwante projecten verbeteren
- Koppelen activiteiten aan de thema's: Natuur, WW2, Nederlandse monumenten, Educatie, Gender Gap
- Aanstellen van contactpersonen / ambassadeurs bij alle (voormalige) WiR-instellingen
- Contacten onderhouden met en steun bieden aan deze instellingen.
- Aanstelling nieuwe Wikipedians-in-Residence realiseren
- Samenwerking met GLAMs richting WikiSource stimuleren, bijvoorbeeld door aansluiting bij bestaande vrijwilligersinitiatieven op het gebied van digitaliseren van oude documenten en archiefmateriaal
- Meer met openbare bibliotheken samenwerken (er loopt al project in Amersfoort en er worden voorbereidingen getroffen met Vlissingen, Zeeuwse Bibliotheek en OBA)
- Opzetten Wikipedia-spreekuur bij 2 instellingen

2.2 Samenwerking tussen KB en NA

In Deel 1 zagen we dat een aantal activiteiten binnen het WiR-project verzuild worden uitgevoerd; de samenwerking van KB resp. NA met Wikipedia leverde in de praktijk grotere meerwaarde op dan die tussen beide instellingen onderling.

Een logische vraag voor 2015 is dus: in welke mate willen de KB en het NA onderling blijven samenwerken in hun cont(r)acten met Wikipedia? Moet er nauwer samengewerkt gaan worden, of juist het tegenovergestelde, dus ieder meer zijn eigen traject met Wikimedia? Of handhaven we het huidige niveau? Een paar overwegingen:

- De samenwerking KB-NA-Wikimedia tijdens het WiR-project kan op positieve belangstelling rekenen bij de buitenwereld. Hoe zou dit zijn als KB en NA niet (meer) zouden samenwerken?
- Ook vanuit het archiefveld wordt met belangstelling gekeken naar de activiteiten van het NA en de KB op Wikipedia. Met name het publieksbereik spreekt tot de verbeelding. Ook de potentie om buiten de bestaande institutionele kaders, meer erfgoedbreed samen te werken biedt een interessante uitwerking van een opgave waar archieven de komende jaren voor staan (hub-functie).
- Wat betreft de KB: Gezien de integratie met SIOB en BNL in 2015 zou een samenwerking tussen de KB, de OB-sector en Wikimedia naast (of i.p.v.?) die tussen KB, NA en Wikimedia een verdedigbare focus zijn. De openbare bibliotheken hebben 2,5 miljoen volwassen leden, een ruime doelgroep om nieuwe Wikipedia-bewerkers en erfgoedconsumenten in te vinden.

Deel 3 – Activiteiten en projecten t/m 2015

Gegeven de belangen en prioriteiten uit deel 2 bespreken we in dit deel hoe KB, NA, WMNL en Wiki-community die belangen en prioriteiten gaan vervullen d.m.v. gezamenlijke projecten en activiteiten in 2015.

3.1 Activiteiten en projecten van de KB t/m 2015

In de periode december 2014 t/m december 2015 ontplooit de KB activiteiten en projecten 3.1.1 t/m 3.1.8.

3.1.1. Voortzetten reguliere wiki-activiteiten KB

In 2015 zet de KB de in 2013/14 opgestarte werkzaamheden voort die nodig zijn om efficiënt met de Wiki-projecten en –community en WMNL te kunnen blijven samenwerken, m.a.w. om de in het WiR-project gedane investeringen te borgen. Denk hierbij bv. aan

- Verzorgen interne helpdesk voor wiki-vragen van KB-medewerkers.
- Deelname aan, ondersteuning bij en (mede)organisatie van editathons, cursussen, bijeenkomsten, conferenties etc. (voor zover die binnen het aandachtsgebied van de KB vallen). Hierbij gaat speciale aandacht uit naar evenementen die te maken hebben met de vier jaarthema's van het cultureel-wetenschappelijk programma van de KB in 2015 (Eten & drinken, Nederlandse illustratoren, Mode en WO2)
- Meten en rapporteren van statistieken en KPIs en het verzorgen van periodieke (voortgangs)rapportages voor interne en externe doeleinden.
- Borging relaties tussen het open data beleid van de KB en haar Wikimedia-activiteiten
- Opschonen dode links naar KB-bronnen op Wiki-pagina's
- Bijhouden alle wiki-projectpagina's van de KB, in Nederlands en (deels) in Engels
- Behandelen aanvragen van Wikimedianen die KB-materiaal willen gebruiken of met de KB willen samenwerken bij community-activiteiten (anders dan de hierboven genoemde)
- Deelname aan periodiek overleg tussen WMNL en erfgoedinstellingen (met het NA, zie 3.1.4)
- Bestuderen documentatie Wikipedia/Commons + hulp inschakelen van de community om te leren hoe bepaalde tools/projecten/mores werken binnen deze projecten.

3.1.2 Uitbouwen relatie met SIOB - ontwikkelen Wiki-strategie voor de OB-sector

Door de integratie van SIOB (en BNL) zal de (nieuwe) KB vanaf 1-1-2015 een grotere rol gaan spelen in het netwerk van openbare bibliotheken. Met ongeveer 2,5 miljoen volwassen leden is het OB-netwerk een potentieel rijke bron van (KB-)erfgoedconsumenten. Voor veel van deze mensen zal Wikipedia een natuurlijk startpunt zijn bij het zoeken naar (encyclopedische) informatie. Het is relevant om te onderzoeken of en hoe we vanaf 2015 de band tussen de KB, de openbare bibliotheeksector en Wikimedia(projecten) kunnen versterken.

Aan de hand van het projectplan "*De mogelijkheden van cocreatie voor openbare bibliotheken, een verkennend onderzoek*" (Pleiade Management and Consultancy, 14-8-2014) onderzoekt het SIOB de kansen, valkuilen en randvoorwaarden voor de OB-sector op het gebied van contextualisering van (bibliotheek)informatie door co-creatie. In twee verkennende gesprekken (in juli en nov 2014) tussen de KB en het SIOB is gesproken over de meerwaarde die Wikipedia en andere wiki-initiatieven op dit vlak voor OB's kunnen bieden. Het SIOB betreft hier graag actief de in het WiR-project opgebouwde expertise van de KB bij.

De KB en het SIOB sluiten vanzelfsprekend aan bij de reeds lopende initiatieven van WMNL om meer met OB's samen te werken. Er loopt momenteel al een [project in Amersfoort](#) en er worden voorbereidingen getroffen met diverse andere openbare bibliotheken.

→ *Gegeven bovengenoemde belangen en ambities onderzoeken KB, SIOB en WMNL in 2015 of en hoe ze tot een gezamenlijke wiki-strategie en –aanpak voor de OB-sector kunnen komen.*

3.1.3 GLAMWiki-uploadtool en beelddonaties

Tot voor kort hadden erfgoedinstellingen die gemetadateerde mediabestanden (veelal afbeeldingen van hun objecten) op Commons wilden plaatsen twee keuzes: of de bestanden zelf stuk voor stuk handmatig uploaden en voorzien van metadata, óf iemand uit de Wiki-gemeenschap met voldoende technische (programmeer)vaardigheden vinden/inhuren die objecten batchgewijs kon uploaden. Zo heeft bv. de Wikipedian-in-Residence software geschreven om 2.650 afbeeldingen inclusief beschrijvingen uit de [Atlas of Mutual Heritage](#) en [Atlas de Wit](#) op Commons te plaatsen.

Beide scenario's zijn echter niet schaalbaar. Om GLAMs in staat te stellen zelf, zonder speciale technische kennis, grote aantal gemetadateerde mediabestanden snel en relatief eenvoudig naar Commons te kunnen uploaden, is de zgn. [GLAMWiki-uploadtool](#) ontwikkeld. Inmiddels zijn er door diverse instellingen wereldwijd al [meer dan 325.000](#) bestanden gedoneerd. Ook komen documentatie en [casestudies](#) steeds breder beschikbaar.

De KB heeft in twee door WMNL georganiseerde [introdactie- en trainingsworkshops](#) inmiddels ervaring opgedaan met deze tool. De KB is daardoor nu in staat om zelfstandig rechtenvrije sets afbeeldingen te doneren aan Commons. In een recente test is aangetoond dat met name de rechtenvrije KB-objecten uit het Geheugen van Nederland ([Centsprenten](#), [Atlas van der Hagen](#), [Atlas Schoemaker](#), deel van de [plano's](#), deel van de [prentenboeken](#)) eenvoudig kunnen worden geüpload, steeds op basis van een XML-dump uit de KB SRU-service. Ook kunnen de [kaarten uit Staten-Generaal Digitaal](#), de middeleeuwse [verluchtingen](#) en de rechtenvrije [alba amicorum](#) eenvoudig geüpload worden.

Daarnaast wordt bekeken of het mogelijk is donaties te doen die aansluiten bij (activiteiten rondom) de vier jaarthema's van het cultureel-wetenschappelijk programma voor volgend jaar.

Alle donaties dragen bij aan de doelstelling van KB-Dataservices om regelmatig nieuwe [open datasets](#) vrij te geven.

De uptake van de donaties zal worden gevolgd m.b.v. de tools die Wikimedia hier voor beschikbaar heeft.

→ *De KB doneert in 2015 (via de GW-uploadtool) minimaal [de volgende](#) rechtenvrije sets afbeeldingen aan Commons:*

1. Centsprenten (publiek domein, KB-collectie, GvN)
2. Atlas van der Hagen (publiek domein, KB-collectie, GvN)
3. Atlas Schoemaker (publiek domein, KB-collectie, GvN)
4. De rechtenvrije plano's (deels publiek domein, KB-collectie, GvN)
5. De rechtenvrije prentenboeken (deels publiek domein, KB-collectie, GvN)
6. Kaarten SGD (CC0-licentie)
7. Verluchtingen uit Middeleeuwse handschriften (publiek domein, grotendeels KB-collectie)
8. De rechtenvrije alba amicorum (uit het EuropeanaTravel-project, grotendeels rechtenvrij, KB-collectie)
9. Mogelijke donaties van beelden die aansluiten bij (activiteiten rondom) de vier jaarthema's van het cultureel-wetenschappelijk programma voor 2015

De KB en WMNL werken samen om deze donaties (inter)nationaal onder de aandacht te brengen

De donatie van de GvN-sets wordt stap voor stap gedocumenteerd t.b.v. kennisuitwisseling met andere GvN-instellingen, zie 3.1.6.

3.1.4 Blijven samenwerken met het NA

Zoals in 2.2 uitgelegd wordt, is tijdens het WiR-project *inhoudelijke* samenwerking (verbinding van medewerkers, collecties en diensten) tussen de KB en het NA minder van de grond gekomen dan verwacht, voornamelijk doordat de samenwerking van beide instellingen apart met Wikipedia in de praktijk een grotere meerwaarde bleek op te leveren dan die tussen beide instellingen onderling. Echter, de *strategische* gezamenlijke uitstraling en communicatie van het project richting buitenwereld heeft wel veel meerwaarde geboden.

De KB zal daardoor dus in 2015

- niet bij voorbaat al 'krampachtig' te gaan zoeken naar inhoudelijke samenwerkingsmogelijkheden (binnen de wiki-scope) met het NA, maar wél de ogen op te houden voor mogelijke kansen/projecten rondom KB-collecties & diensten, en die dan, wanneer opportuun, on-the-fly en eventueel samen met andere partijen, te organiseren.

De KB streeft daarbij wel naar 1 gezamenlijke activiteit/actie/beelddonatie in 2015, bijvoorbeeld n.a.v. de actualiteit, net als het NA volgens 2.1 beoogt te doen

- op strategisch niveau wel samen te blijven optrekken. Denk hierbij aan communicatie richting ministerie, een gezamenlijk verhaal bij conferenties, gezamenlijk overleg met WMNL, periodiek overleg met MT-leden van het NA etc.

3.1.5 Wikiproject Verzetskranten (pilot)

Tijdens de Tweede Wereldoorlog zijn plusminus 1300 verzetskrantentitels uitgegeven in Nederland. Deze zijn vrijwel allemaal full-tekst in Delpher beschikbaar. Delpher biedt – behalve wat summier publicatiegegevens - echter geen contextuele (achtergrond)informatie over die verzetskranten. Voor veel mensen zal Wikipedia een natuurlijke plek zijn om dit soort informatie op te zoeken. Helaas is de inventarisatie en beschrijving van de WO2-verzetskranten op Wikipedia zeer onvolledig, van de 1300 worden er maar [een handjevol beschreven](#).

Dit [wikiproject](#) heeft twee doelen:

- Een Wikipedia-artikel (en geassocieerd Wikidata-item) maken voor elk van de 1300 verzetskrantentitels. Hierbij wordt gebruik gemaakt van informatie uit [De Ondergrondse Pers 1940-1945](#) van Lydia E. Winkel (*de Winkel*), Delpher en de KB-catalogus. Vanuit elk artikel worden koppelingen gelegd terug naar deze bronbestanden. (voorbeeld [Wikipedia-artikel](#) en geassocieerd [Wikidata-item](#) voor verzetskrant "De Geus onder Studenten").
- Het gebruiken van deze artikelen om (via de Wikipedia API) de krantentitels in Delpher van extra context te voorzien.

Businesscase

Dit project wordt enerzijds gedaan als pilot; enerzijds zullen eindgebruikers door deze toegevoegde achtergrondinformatie de verzetskranten die ze lezen/onderzoeken een stuk beter in (cultuur-historisch) perspectief kunnen plaatsen; anderzijds wil de KB hiermee ervaring opdoen met het werken met vrijwilligers die de reeds beschikbare, maar vaak summier publicatiegegevens (metadata) van full-text publicaties (zoals in Delpher) aanvullen met extra context. Bovendien is deze pilotset kwantitatief en thematisch voldoende afgebakend (1300 verzetskrantentitels) om een behapbaar haalbaarheidsonderzoek mee uit te voeren; bij succes kan de aanpak uitgebreid worden naar grotere aantallen, andere typen publicaties (andere kranten, boeken, tijdschriften) en/of andere handboekachtige uitgaven (dan *de Winkel*)

De KB voert dit project uit omdat het zelf de grootste contentleverancier, alsmede beheerder van Delpher is en over (door het WiR-project opgebouwde) expertise en netwerken beschikt om met Wiki-vrijwilligers

samen te kunnen werken. Bovendien past dit project binnen het jaarthema "WO2" waar het cultureel-wetenschappelijk programma van de KB in 2015 mee wil gaan werken.

Geïnteresseerde partners

Het NIOD heeft inmiddels toegezegd projectpartner te worden en heeft de *Winkel* [onder CC-BY-SA beschikbaar gesteld](#). Ook WMNL heeft serieuze interesse, de WO2-thematiek sluit goed aan bij de thema's uit hun [jaarplan voor 2015](#). Tevens hebben het NA en DBpedia belangstelling getoond, vanuit hun Linked Open Data-ambities voor volgend jaar is de goed afgebakende en semantisch rijke *Winkel* een interessante bron.

In [deze presentatie](#) (Slideshare) wordt een verdere toelichting op dit projectidee gegeven. De [projectsite](#) (in opbouw) staat op Wikipedia.

→ De KB voert in 2015 als pilot het *Wikiproject Verzetskranten* uit en voorziet daarmee de *WO2-verzetskranten* van extra uitleg voor een breed publiek. Tevens wordt hiermee een haalbaarheidsstudie uitgevoerd voor grotere aantallen, andere typen BKT-publicaties en/of andere handboekachtige uitgaven.

3.1.6 Facilitatie Geheugen-partners bij mediauploads

Zoals bij 3.1.3 uitgelegd maakt de GLAMwiki-uploadtool het kopiëren van Geheugen-collecties naar Commons relatief eenvoudig. Met de introductietrainingen die WMNL verzorgt, de beschikbare casestudies en met name de documentatie die de KB n.a.v. de eigen GvN-beelddonaties zal maken, zouden andere Geheugen-instellingen in staat moeten zijn eigenstandig hun rechtenvrije sets uit het GvN op Commons te zetten en zo hun publieksbereik en kansen op hergebruik sterk te vergroten.

Niet elke Geheugen-instelling zal dit daadwerkelijk willen, kunnen of mogen. Ook zal niet iedere instelling GvN-collecties hebben die onder een open licentie beschikbaar gesteld kunnen worden, maar het loont de moeite te onderzoeken welke instellingen "bereid, kundig en gemachtigd" zouden zijn om – met enige ondersteuning – zelfstandig hun GvN-sets naar Commons te gaan uploaden.

Het is daarbij expliciet **niet** de bedoeling dat de KB de GvN-sets van andere instellingen zelf gaat uploaden. Het doel van dit deelproject is juist om - i.s.m. WMNL en de Wiki-community - geselecteerde GvN-partners te faciliteren en ondersteunen bij het bewust, bereid en kundig worden om zelfstandig mediadonaties aan Commons te gaan doen. Die ondersteuning kan er als volgt uitzien:

- WMNL i.s.m. Wiki-community verzorgt introductiecurssussen waar GvN-instellingen aan kunnen deelnemen om bewust te worden van de meerwaarde & kansen van GLAMwiki-activiteiten, in het bijzonder beelddonaties uit het Geheugen.
- Voor de instellingen die daar een vervolg aan willen geven verzorgt WMNL + community introductie- en trainingsworkshops voor de GW-uploadtool
- De KB zorgt voor kant-en-klare XML-dumps (via SRU of OAI) van de benodigde GvN-metadatasets
- De KB brengt (ervarings)expertise in en kan hands-on assistentie geven bij de "eerste stapjes" van een instelling

Meerwaarde

De KB levert bij deze activiteit geen eigen content, maar vooral expertise. Daardoor zal de meerwaarde voor de KB vooral in indirecte baten gelegen zijn:

- Als voorloper op GLAMwiki-gebied kan de KB haar positie als netwerkpartner in de erfgoedsector benutten door andere GvN-instellingen te helpen met het doneren van hun vrije content aan Wikimedia Commons.
- "*Sharing is caring*": De KB geeft andere instellingen de mogelijkheid te profiteren van haar Wiki-investeringen; de KB deelt kennis en ervaring op GLAMwiki-gebied en creëren daarmee meerwaarde voor anderen. Voor de KB is het bovendien een kleine inspanning.

De werkzaamheden zullen beginnen nadat het project "Vernieuwing Geheugen" is afgerond, naar verwachting rond de zomer van 2015.

→ *Vanaf 2^e helft 2015 faciliteert en ondersteunt de KB i.s.m. WMNL geselecteerde Geheugen-partners bij het uploaden van hun collecties uit het Geheugen van Nederland naar Commons m.b.v. de GW-uploadtool.*

3.1.7 Wikimedia Commons als discovery tool – donatie gemetadateerde titelpagina's Kranten en EDBO

Het KB-project "Discovery Tools" heeft tot doel de zichtbaarheid van gedigitaliseerde KB-collecties te vergroten door metadata hiervan door te leveren aan een drietal discovery tools (Worldcat, Primo en Summon). Niet alleen worden hierdoor KB-collecties zichtbaarder (bv. wetenschappers kunnen ze gemakkelijker vinden), maar wordt ook de gang naar Delpher gestimuleerd. Begin oktober 2014 zijn o.a. [KB-Kranten](#) en de [EDBO-set](#) aan Worldcat [toegevoegd](#).

Om KB-collecties nóg beter zichtbaar te maken - ook voor niet-wetenschappers die geen toegang hebben tot genoemde academische discovery tools – zal de KB ze (stapsgewijs) ook via Wikimedia Commons aan gaan bieden. Op deze manier fungeert Commons als een alternatief (open) discovery platform voor KB-content en versterkt de KB hiermee haar nieuwe rol als aanbieder van metadata aan partijen met discovery tools. Doordat Wikimedia Commons standaard zeer hoog eindigt in Googles zoekresultaten is brede vindbaarheid gegarandeerd.

Met behulp van de in 3.1.3 besproken GLAMwiki-uploadtool is het mogelijk om metadata (op titelniveau) en titelpagina's van rechtenvrije Kranten (lees: van voor 1900) en publiekdomein EDBO-boeken aan Commons te doneren.

3.1.7.a Kranten

Er is een kleine testupload van 16 gemetadateerde titelpagina's naar Commons gedaan, zie de [Bossche vaderlandsche courant \(1798-180X\)](#). Bovenin deze categorie-pagina wordt teruggelinkt naar de bijbehorende [titelinformatie in KB-cat](#) en de [titellijst in Delpher](#). Uiteraard wordt er op objectniveau ook steeds persistent teruggelinkt naar de originele krant op Delpher, waar gebruikers de oorspronkelijke scans, OCR, PDF en bijbehorende zoekmogelijkheden kunnen vinden.

Gezien de omvang van het krantencorpus gaat het te ver om meteen alle rechtenvrije krantentitelpagina's te willen uploaden, vandaar dat er eerst met een geselecteerd aantal titels begonnen wordt. Die worden zo gekozen dat de aansluiting bij bestaande Wiki-projecten en/of actieve nationale Wiki-communities zo groot mogelijk is. Daardoor is de kans op uptake van Nederlandse krantencontent in die projecten, communities en landen ook maximaal. Denk daarbij bv. aan

- het opnemen van afleveringen van de [Courante uyt Italiën, Duytslandt, &c.](#) bij het bestaande [Wikipedia-artikel](#) over die krant
- het toevoegen van afleveringen van de [Java Bode](#) bij het bestaande [Wikipedia-artikel](#) over die krant, het toevoegen van [koloniale kranten uit Indonesië](#) aan de bestaande inventaris [Newspapers of Indonesia](#) op Commons, of het samenwerken met [Wikimedia Indonesia](#) om deze koloniale kranten beter bekend te maken bij Wikipedia-lezers en onderzoekers in/van voormalig Nederlands-Indië.
- het samenwerken met Wikimedia USA en de Amerikaanse community om de Nederlandstalige kranten die in de VS werden uitgegeven (zoals [De Sheboygan Nieuwsbode](#) uit Grand Rapids of [De Volksstem](#) uit Wisconsin) breed onder de aandacht te brengen in de VS.

3.1.7.b Boeken EDBO

Om de rechtenvrije boeken uit Delpher (lees: de EDBO-set) breder herbruikbaar en bekend te maken zal de KB – analoog aan de Kranten - de set gemetadateerde titelpagina's aan Commons doneren m.b.v. de GW-uploadtool. Ook hier wordt er vanuit elk bestand steeds persistent teruggelinkt naar het originele boek op Delpher, waar gebruikers de oorspronkelijke scans, OCR, PDF en bijbehorende zoekmogelijkheden vinden.

→ In 2015 selecteert de KB een aantal krantentitels van vóór 1900 en doneert de gemetadateerde titelpagina's aan Commons m.b.v. de GW-uploadtool. We zoeken actief samenwerking met (inter)nationale Wikimedia-chapters en communities om die donaties onder de aandacht te brengen. Daarnaast doneert de KB in 2015 de gemetadateerde titelpagina's van de EDBO-boeken aan Commons.

3.1.8 KB-catalogus en Wikidata

Vanuit diverse Wikimedia-projecten, met name Wikidata, is er een grote vraag naar gestructureerde (meta)data over erfgoedobjecten t.b.v. semantische doeleinden (vgl. DBpedia). Zo loopt er een project om [alle schilderijen in Nederlandse musea](#) gestructureerd te documenteren. Er zijn ook vrijwilligers die alle Nederlandse schrijvers en publicaties gestructureerd willen documenteren. De KB is voor veel Wikimedianen een voor de hand liggende potentiële leverancier van mn. het laatste soort gegevens. In zoverre de KB daartoe gerechtigd is kan de KB dus bijdragen aan Wikidata door catalogusdata(velden) vrij te geven t.b.v. Wikidata. Dit waar nodig in afstemming met OCLC en NBD Biblion.

De KB neemt hierbij een passieve rol aan: alleen op aanvraag en als er voldoende capaciteit beschikbaar is, wordt er bekeken of een dataverzoek gehonoreerd kan worden, de KB zet zelf geen metadata van publicaties of schrijvers op Wikidata (m.u.v. de 1300 verzetskrantentitels uit 3.1.5.)

→ De KB ondersteunt - op aanvraag en naar capaciteit – verzoeken van vrijwilligers die catalogusdata willen gebruiken om Wikidata en aanverwante wiki-projecten te verbeteren.

3.2 Activiteiten en projecten van het NA t/m 2015

Zie hiervoor de prioriteiten van het NA in sectie 2.1